

Nr. 2 - 2013/36. årgang

• **SkL-konferansen**

Side 4

• **Årskonferanse
for SkL sør og
SkL SKD/SITS**

Side 10

• **Nytter likestilling?**

Side 20

Ny YS-leder

- En dag med **Jorunn Berland**

Side 12

Redaktørens eget hjørne

For en start!

Snakk om å få med seg det meste som skjer i SkL på vårparten i løpet av mine tre første måneder. Ikke før jeg hadde satt meg ned i stolen på min nye arbeidsplass, var det opp igjen for å reise til Charlottenberg, Kragerø og Sundvolden. I tillegg rakk jeg sannelig også å få med meg grunnkurs 1.

Og lærerikt har det vært. Jeg har blitt litt mer kjent med hvordan SkL er bygget opp, og jeg har fått et innblikk i arbeidet forbundet gjør, lært mer om avtaleverket, Skatteetaten og grunnlaget for lønnsforhandlinger. På toppen av det hele treffer jeg medlemmer fra hele landet. En hyggelig gjeng med engasjerte, energiske og kunnskapsrike mennesker. Foreløpig har det ikke blitt veldig synlige endringer i hverken medlemsbladet eller på skl.no. I tiden fremover skal jeg starte jobben med å modernisere informasjonen fra oss. Dette er et arbeid som vil ta tid. Forhåpentligvis vil jeg etter hvert også få en bedre forståelse av hva dere aller helst vil lese om, ikke bare i SkL Nytt, men også på skl.no.

Det har vært en god start og det gjenstår fortsatt mye, men de første månedene har i hvert fall ikke skremt meg. I tiden fremover skal jeg fortsette med å bli enda bedre kjent med hva som rører seg i SkL og i livet rundt i Skatteetaten og YS. Etter hvert håper jeg dere også får glede av det jeg plukker opp underveis. Tips tar jeg uansett i mot med åpne armer.

Ps. Hvis noen lurer på hvorfor jeg ikke følger opp og takker min forgjenger pent for arbeidet han har gjort, skyldes det jo at Jens fortsetter å sette sitt preg på innholdet i SkL Nytt i tiden som kommer.

Noe har jeg forhåpentligvis også tatt med meg inn i jobben, og det er av det slaget jeg gjerne deler med flere. Så hvis du lurer på hvorfor jeg skriver som jeg gjør, kan jo forklaringen være at jeg så godt jeg kan forsøker å følge 25 regler for godt språk.

25 regler for godt språk

1. Lær deg og- å å-reglene	til hensikt å formidle til andre, bør du anstrenge deg for å ordlegge deg så kort og konsist som du bare makter.
2. Nøy deg med ett utropstejn!!!!	
3. Unngå forklaringer i parentes (selv om de er relevante).	15. Anvend absolutt aldri allitterasjoner.
4. Preposisjoner er uegnet til å avslutte setninger med.	16. Si ting bare en gang, ikke gjenta eller fortell det du allerede har sagt på et tidligere tidspunkt.
5. Aldri generaliser!	17. Unngå et-tegnet & unødvendige binde-streker.
6. Sammenlikninger er minst like ille som klisjeer.	18. Metaforer er ris til egen bak.
7. Unngå å sprite opp språket med fancy og trendy ord og uttrykk.	19. Bruk av svesismer er ikke så der videre heftig.
8. Unngå fork. o.l.	20. Kontaminasjoner i hytt og pine er dårlig norsk.
9. Husk, engelske ord og uttrykk er out.	21. Vær nøye med korekkturen, så ikke viktige utelates.
10. La språket ditt være kjemisk fritt for klisjeer, unngå dem som pesten.	22. Unngå vanskelige fremmedord hvis det finnes adekvate norske substitutter.
11. Vær mer eller mindre spesifikk.	23. Pass på at overskriften ikke lover mer enn teksten leverer.
12. Overdrivelser er hundre millioner ganger verre enn klisjeer.	
13. Lær deg, kommareglene.	
14. Selv om du føler trang til å bruke usedvanlig mange ord og vendinger for å få frem det budskapet du har	

Fritt etter Frank L. Visco og William Safire.

SkL-konferansen 2013.....s.4	Nye styrer i SkL.....s.16
Tillitsvalgтарbeid i praksis.....s.7	Kursoversikt.....s.16
SkL setter etatens organisering på dagsordenen...s.8	Medlemsmøte i Grimstad.....s.17
Felles årskonferanse for SkL sør	Fortsatt sunn økonomi i Norge.....s.18
og SkL SKD/SITS.....s.10	Lønnsdannelsen gjør oss produktive.....s.19
Kutter arveavgiften.....s.11	Nytter likestilling?.....s.20
Jorunn, bare Jorunn.....s.12	SkL-butikken.....s.22
Jubilanter i SkL.....s.16	Viktige verv i SkL.....s.23

Samarbeid og utvikling

Per Magnar Stavland

Første mai er fristen for å komme fram til eit forhandlingsresultat ved lønnsforhandlingane i staten i vår. Alle hugsar vel korleis det gjekk i fjor då vi måtte ut i streik for første gongen på 28 år. Streiken i fjor var vellukka, og ga oss eit godt resultat i høve til tilbodet frå staten under forhandlingane. I industrien ga lønnsforhandlingane i år 75 øre til alle i tillegg til eit lågtlønstillegg. Konkurransettsett industri er retningsgjevande for lønnsforhandlingane på andre område, og vi kan ikkje vente noko kjempetillegg i staten heller. Vi skal jamvel stå på for å få eit godt resultat, og eg vonar at vi klarer det utan å måtte bruke eit så sterkt verkemiddel som ein streik er. Utgangspunktet vårt er alltid at vi skal bli samde med forhandlingar. Likevel må vi førebu oss om oppgjeret går til mekling og at vi eventuelt havnar i streik. Dette fører til mykje ekstra arbeid både sentralt og for dei tillitsvalde der vi varslar streik, men fjoråret viste at vi alltid må vere godt budd.

SkL-konferansen 2013 blei arrangert på Sundvolden i veke 15. Dette er ein konferanse for avdelingstillitsvalde, regionale tillitsvalde, avdelingsleiarane og sentralstyret i SkL, og er ein viktig arena for opplæring og utveksling av røynsle. I år hadde både Gunnar Gundersen frå Høgre, som er i finanskomiteen på Stortinget og statssekretær i Finansdepartementet, Roger Schjerva (SV) tatt seg tid til å vitje konferansen. Det er interessant å høyre korleis politikarane tenkjer om Skatteetaten. I tillegg var organisering av Skatteetaten eit stort tema. Det er ein eigen artikkel i bladet som omhandlar dette temaet. Det er interessant å sjå at så mange er samde i at det er mykje "hummer og kanari" i styringslinene i etaten med den mangfaldige organiseringa vi har i dag, og at dette må det bli gjort noko med.

Skattedirektør Svein Kristensen kom også i år med innlegg på konferansen. At han prioriterer tillitsvaldkonferansar i ein travel kvardag viser at han ønskjer eit godt samarbeid med fagforeningane. Dette var hans siste SkL-konferanse før han går av som skattedirektør i sommar. Eg er spent på kven som kjem etter han. Kanskje er det kjent når dette bladet blir lese. SkL takkar Svein for godt samarbeid gjennom mange år og ønskjer ein ny skattedirektør velkomen. Han/ho vil garantert høyre frå SkL når utnevninga er på plass.

Som prioritert tiltak i år har SkL at vi skal vidareutvikle samarbeidet med arbeidsgjevar og andre aktørar. Nokre av dei aktørane som vi ønskjer betre samarbeid med og som har mykje å seie for Skatteetaten, er politikarane. SkL ønsker å ha kontakt med dei partia som kan bety noko for framtidens Skatteetat. I tillegg til at både SV ved statssekretæren i finansdepartementet og Høgre var på SkL-konferansen, har Ivar Sømhovd og eg vore på Stortinget og hatt møte med finanspolitikarar i FrP. Politikarane seier sjølve at dei ønskjer og er avhengig av at nokon driv lobbyverksemd. Vi kjem til å halde fram med å påverke Storting og regjering til å gi Skatteetaten så gode rammevilkår som trengst for å gjere ein god jobb for samfunnet. Norge er avhengig av ein solid og robust Skatteetat.

Det neste nummeret av SkL Nytt blir eit jubileumsnummer. Det vil ta for seg SkLs historie frå 6. februar 1963 og fram til i dag. Det vil vere både historiske fakta og meir kuriøse hendingar. I tillegg får du ei dekking av jubileumsfeiringa på Sundvollen 11. april som mange av SkLs tillitsvalde fekk ta del i. Eg vonar mange vil tykkje dette er interessant lesnad no som vi nærmar oss ferietid.

Per Magnar Stavland

Fra venstre: Kaleem Ahmed, Ina Hovind, Ingemund Sægrov, Imran T. Mahmood, Tove Janita Aalberg, Per Jarle Nørholmen, Svein Ove Myking og Birgit Gjerland diskuterer Skatteetatens organisering.

SkL-konferansen 2013

10.-12. april ble SkL-konferansen avholdt på Sundvolden Hotel ved Tyrifjorden. I løpet av tre dager fikk avdelings- og regionale tillitsvalgte besøk av politikere, en gjennomgang av avtaleverk og tid til erfaringsutveksling.

Behovet for å se på Skatteetatens organisering stod på dagsorden, og SkLs nestleder Ivar Sømhovd fortalte om arbeidet som har blitt gjort sentralt i SkL. En dreining mot landsdekkende løsninger har allerede begynt i etaten, og vi ønsker å påvirke mest mulig avgjørelsene som blir tatt fremover.

Organiseringen av Skatteetaten

Sentralstyret har i løpet av det siste året vurdert etatens oppgaveløsning og videreutviklingen av etatens organisering. Det foregår en stadig nedtrapping av regionmodellens betydning. De siste årene har flere landsdekkende funksjoner blitt samlet og vi vet at Skattedirektoratet arbeider med kontorstrukturen.

SkL ser at dagens organisering ikke fungerer godt nok, men frem til nå har helhetsbildet vært noe uklart. Hvor vil etaten med endringene som allerede skjer? Inne-bærer de at vi står overfor større endringer i løpet av kort tid? Som fagforbund ønsker vi en velfungerende etat, og vi må derfor spørre oss selv hvordan vi kan gjøre Skatteetaten bedre til å håndtere endringene som kommer. For å sikre at arbeidsdagen for våre medlemmer blir best mulig, må vi være med på å bestemme og delta i diskusjonene på en konstruktiv måte.

I SkL-info 25 fra september i fjor ble det sendt ut informasjonen om arbeidet vårt så langt. I tillegg har vi fått tilbakemeldinger fra avdelingene om deres inntrykk av situasjonen i etaten. SkL-konferansen var derfor en god arena til å ta arbeidet et skritt videre. Gruppearbeidet som ble gjennomført har gitt oss ytterligere bidrag, og det kom inn en rekke innspill organisasjonsutvalget tar med inn i arbeidet. Det var stor enighet om at landsdekkende funksjoner var riktig retning, spesielt hvis

det samtidig også fører til en flattere ledelsesstruktur i etaten.

SkLs leder, Per Magnar Stavland, avsluttet den diskusjonen med å minne alle på at det er de tillitsvalgte som må gjøre jobben med å informere videre til medlemmene i avdelingene, og sørge for at prosessen videre går så smidig som mulig.

Tillitsvalgtarbeidet

SkL-konferansen har blitt en viktig arena for å diskutere og å bli oppdatert på hva som skjer i forbundet og i Skatteetaten forøvrig. Erfaringer deles, råd blir gitt og nye tillitsvalgte får mulighet til å bli kjent med kolleger fra hele landet. Både Hovedavtalen, permisjonsregler og det praktiske arbeidet rundt tillitsvalgtvervet ble gjennomgått og var tema for gruppearbeidene. Oppdaterte brosjyrer av Strategidokument og Prioriterte tiltak var også kommet rett fra trykkeriet til Sundvollen, og var utgangspunkt for ett av gruppearbeidene på konferansen.

I det store og det hele ble det noen gode

Medlemmer fra SKD/SITS hadde mange tanker om etatens organisering, fra venstre Karen Marie Schnell, Ann Kristin Grinden og Mona Skårerhøgda, for anledningen forsterket med Rolf Lillerovde og Per Magnar Stavland fra sentralstyret.

samtaler rundt bordene, og det kom en rekke gode innspill som vi alle kan ta med oss tilbake i det videre arbeidet. Det var et tydelig engasjement i salen, både når SkLs eget arbeid stod i fokus og da de to finanspolitiske representantene fra dagens regjering og Høyre åpnet for spørsmål fra salen.

Hva kan vi vente oss etter valget med Høyre?

To dager på rad besøkte politikere oss og presenterte sine partiers finanspolitikk og tanker om Skatteetaten. Finanspolitiske talsmann Gunnar Gundersen fra Høyre stilte på konferansens første dag og fortalte om skattepolitiske endringer og etaten videre hvis det blir regjeringsskifte til høsten. Gundersen deltok også på årskonferansen til SkL sør og SKD/SITS i Kragerø, og du kan lese mer om debatten han hadde med Christian Tybring-Gjedde senere i bladet. Denne gangen brukte han mye av tiden sin til å svare på spørsmål fra salen etter først å ha innledet om Høyres finanspolitikk, manet om måtehold i disse lønns-

forhandlingstider og rost Skatteetaten for arbeidet som gjøres.

I forlengelse av forhandlingene om måtehold i lønnsforhandlingene fremhevet Gundersen rollen fagforeningene har her i landet.

- Det har skjedd en endring i Høyre, vi har blitt positive til et regulert arbeidsliv. Det å ha fagforeninger som fungerer godt og som man kan diskutere med, er bra. Det er partenes ansvar å ta forhandlingene, og så må regjeringen legge til rette for dette. Behovet for omorganisering ble tema i forbindelse med den nye skatteavtalen regjeringen er i ferd med å inngå med USA. FATCA-direktivet fører til økt innhenting av informasjon som skal utveksles med USA. For at Skatteetaten skal kunne håndtere dette, vil det måtte utvikles nye datasystemer. Endringer i etaten for å møte de nye kravene er derfor ikke usannsynlige.

- Kommer det forslag om omorganisering av Skattekontorene som må vedtas i Stortinget, vil vi se på hva som er begrun-

nelsen og årsaken til at det må gjøres. Det er fem år siden dere gjorde det sist, og da er det naturlig å se på det igjen. Samfunnet utvikler seg så fort og det er viktig å se hvor effektiv organisasjonen er, sa Gundersen.

Og med dagens regjering?

Dagen etter fulgte Roger Schjerva, statssekretær i Finansdepartementet, opp og fortalte litt om hva vi har vente av nåværende regjeringen hvis den får fortsette med sitt arbeid de neste fire årene. Som Gunnar Gundersen kom også Schjerva inn på den høye skattemoralen i Norge, og trakk frem opplysningsarbeidet Skatteetaten gjør i skolen for at unge skal lære mer om skatt og ligning. I undersøkelser gjort i etterkant av besøkene, viste det seg at to tredjedeler av de unge var blitt mer positive til å betale skatt.

- Jeg vil benytte anledningen til å rose og takke dere for de resultatene undersøkelsene viser. Den norske skatteetat har høy legitimitet i Norge, sa Schjerva. Utviklingen av etaten var også et tema for Schjerva.

Skattedirektør Svein Kristensen fikk i oppdrag å gi et historisk tilbakeblikk. Han forlot likevel ikke Sundvolden uten å dele sine tanker om hva fremtiden bør bringe for Skatteetaten.

Finanspolitisk talsmann i Høyre, Gunnar Gundersen (til høyre) roste etatens arbeid og svarte på spørsmål om både finanspolitikk, etatens organisering og samarbeidsavtaler med andre land. Her sammen med SkLs leder Per Magnar Stavland, Eva Hagland (med ryggen til) og Ronny Rydningen (delvis skjult).

- Skatteetaten skal hele tiden jobbet med å forbedre etaten. Det må samtidig være en kultur for at det blir begått feil. Bare det gir samtidig en kultur som vi kan lære noe av. Feil kan skje, de må oppdages og forbedres. Samtidig understrekte Schjerva også hvor viktig det er å jobbe målrettet med det som kan endres og forbedres.

- Å være i forkant og ikke bruke tiden i etterkant på å rette feil, må være førsteprioritet, understrekte han.

Sveins time

- Det er ikke lurt å se bakover, både for Skatteetaten og oss alle er det lurt til å se fremover, startet Svein Kristensen sitt innlegg siste dag på Sundvolden. Aller helst skulle han nok gjerne ha snakket om fremtiden denne gangen også, men som avtroppende direktør for Skatteetaten fikk han i oppdrag å se tilbake på årene han har vært i etaten. Omorganisering har vært en viktig ledetråd helt fra før han startet som områdedirektør på midten av 1990-tallet, og frem til i dag.

- IT har betydd mye for Skatteetaten. Da jeg ble ansatt i Skatteetaten fikk jeg et mandat av Bjarne Hope: Du må modernisere Skatteetaten. Det var en voldsom satsing på modernisering, fortalte Kristensen. Dette var årene etatsskolen ble nedlagt og ligningskontorene ble omorganisert. Og spørsmålene var de samme som i dag: Hvordan skulle strukturen på skatteetaten være?

- I dag skal vi til Finansdepartementet og gå gjennom 2012. Vi kan vise til gode resultater på både drift og innkreving, sa Svein Kristensen og fortsatte: - Men vi i etaten vet at mye kan bli bedre, og ideene er mange. Vi har resultatkrav. Da jeg begynte i Skatteetaten var det naturlig å tenke at resultatkravene skulle man strekke seg til. I dag skal man levere.

Avslutningsvis hadde skattedirektøren også noen tanker om fremtiden.

- Jeg vet at skatteetaten står overfor store forandringer og utfordringer. En ting er struktur, men det som ligger i bunn er at verden rundt oss forandrer seg. I dag velger

vi løsninger som andre land ikke kan velge fordi de ikke har de samme budsjettene. I fremtiden kommer det til å bli strammere budsjetter. Hvordan skal vi kunne levere den samme kvaliteten i fremtiden? Kjentetegnet for etaten har alltid vært at vi har gjort endringene selv. Vi må ha hånden på rattet selv, og ikke bli pålagt endringer. Det å ha fagforeningene med oss er viktig. At vi fortsetter å være i forkant og ser hva som må gjøres, er mitt ønske for Skatteetaten i årene som kommer.

SkL 50 år!

SkLs 50-årsjubileum ble også feiret på Sundvolden. Gjester fra SkLs egen lederrekke og våre samarbeidspartnere i både Skatteetaten og andre organisasjoner feiret dagen sammen med oss. Du kan lese mer om feiringen i neste nummer av SkL Nytt. Det vil være en egen jubileumsutgave som kommer ut i juni.

*Tekst og foto:
Astrid Hellwig*

Tillitsvalgte fra alle nivå i SkL øst var samlet til siste del av kursserien, SkL - tillitsvalgtarbeid i praksis.

- modul 3 i kursserien til SkL øst

Tillitsvalgtarbeid i praksis

Den observante leser vil ha registrert at det i to tidligere nummer av bladet har vært dekning av 1. og 2. samling i denne kursserien. Nå var turen kommet til samling 3 som var lagt til Berlin. Utgiftene til kurset dekkes av de såkalte OU-midlene og ikke ordinær kontingent. Avdelingen får refusjon etter at kurset er avholdt, og det er midler de ellers ikke ville fått.

Møte med medlemmer

Hovedkonseptet med kursserien er å ha en praktisk vinkling på tillitsvalgtrollen med spesiell vekt på kommunikasjon. Praktiske oppgaver om hvordan møte medlemmer i ulike situasjoner er lagt inn i programmet også i denne modulen, og gir den enkelte god trening.

Kommunikasjon og retorikk

I møte med arbeidsgiver er det viktig at vi får fram budskapet på en klar og tydelig måte. Kommunikasjon og retorikk er verktøy i så måte, og deltakerne fikk en innføring i etos, patos og logos, grunnelementene i retorikken. Å fremføre et innlegg måtte de også prøve seg på.

SkLs kultur

Hvilken kultur vi har i SkL er viktig generelt og for tillitsvalgte spesielt. SkLs fundament har fire søyler som er grunnleggende i så måte: Medbestemmelse, Nærhet til medlemmene, Rask og riktig informasjon og Løsningsorientert. Det dannet grunnlaget for temaet om SkLs kultur og hvordan en tillitsvalgt skal utøve rollen sin.

Aktuelle problemstillinger

Konkrete temaer som taushetsplikt og permisjoner var også på dagsorden, med utgangspunkt i avtaleverk og praktiske eksempler. En slik samling legger også til rette for å utveksle erfaringer med andre i samme situasjon. Det bidrar til god læring og utvikling.

Takk igjen til arrangør og kursholdere, slike samlinger er gode bidrag til faglig påfyll og motivasjon for våre tillitsvalgte.

Jens Chr. Batt

SkL setter etatens organisering på dagsordenen

- Er vi organisert riktig i forhold til dagens og morgendagens behov?
- Får vi løst oppgavene samfunnet pålegger oss på en god og effektiv måte?
- Har vi riktig kompetanse til å utføre arbeidsoppgavene slik det forventes?
- Opplever vi å bli hørt når ting ikke fungerer? Har vi god nok medbestemmelse?

Vi har fått mange tilbakemeldinger om ting som er utfordrende ved dagens organisering, og SkL setter derfor organisering på dagsordenen. I forhold til styring av ressurser har regionmodellen sammen med landsdekkende oppgaveløsning og riksprosjekter vist seg å være en utfordring. Den interne organiseringen i regionene er forskjellig, og dette skaper utfordringer når ressurser til landsdekkende oppgaver tas ut på tvers av regionsgrensene. Vi ser at samarbeidet mellom de ulike funksjonene ikke fungerer godt og bør bedres. Det har for eksempel kommet til syne i samarbeidet mellom fastsetting og kontroll og ved innlån til SOL.

Morgendagens systemer

Skatteetatens organisering og utvikling påvirkes av skattyteres og næringslivets forventninger til forenkling, politiske føringer og rammer, forventninger fra regjeringens digitaliseringsprogram og internasjonalisering. I tillegg har etatens ansatte forventninger om forbedringer og mer samkjørte saksbehandlersystemer. Dette stiller store

krav til videreutviklingen av skatteetatens systemer, som igjen kan føre til endring i organisering og arbeidsmåter. Et eksempel på dette er MAG/EDAG-prosjektene som vil gi oss store endringer i informasjonsflyten om den enkelte skattyter og tettere samarbeid med eksterne etater. Mange av dagens saksbehandlingsoppgaver blir automatisert, og vi må tilpasse og endre arbeidsmåte og organisering til morgendagens systemer.

Etatens kontorstruktur

Kontorstrukturen i etaten er i stadig utvikling, men i dag ser det ut til å skje forholdsvis tilfeldig. Det er reduksjon i antall ansatte på både store og små kontorene. Etatens kontorstruktur bør vurderes ut fra behov for tilstedeværelse, ikke som en følge av redusert bemanning ved naturlig avgang.

Medbestemmelse

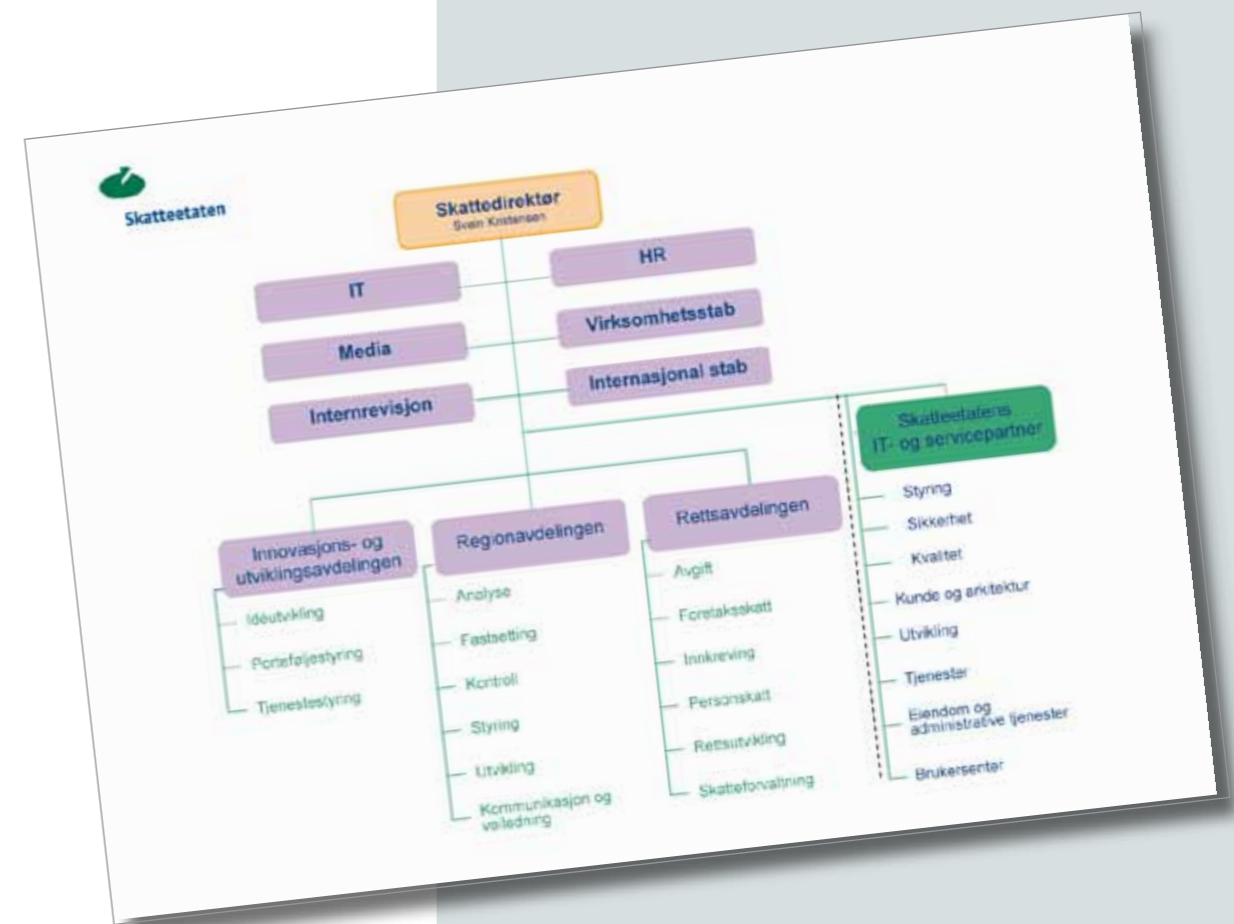
Som fagorganisasjon kan vi heller ikke unnlate å peke på at medbestemmelse i dagens organisasjon er vanskelig å prak-

tisere. Medbestemmelsen er lagt opp etter regioninndeling, og ikke etter landsdekkende funksjoner og prosjekter.

SkL vil bidra

Sentralstyret i SkL ønsker å være en konstruktiv bidragsyter ved fremtidige endringer og omorganiseringer i Skatteetaten. Derfor har vi siden årsskiftet sett nærmere på etatens organisering. Vi ønsker en bred diskusjon i SkL om hva som fungerer i etaten, både godt og dårlig. Og vi ønsker innspill på hvordan vi bør utvikle oss for å møte fremtidens utfordringer med stadig nye, komplekse systemer, høye krav til leveranser og stramme budsjetter. Avdelingene involveres derfor i diskusjonen nå på våren. Tilbakemeldinger fra avdelingene og dere medlemmer er viktig i arbeidet med fremtidig organisering; det er dere som kjenner hvor skoen trykker og vet hvor vi har en organisering som fungerer bra.

SkL vil jobbe videre med dette både sentralt og i avdelingene frem til sommeren før det tas opp igjen på sentralstyremøte i juni.

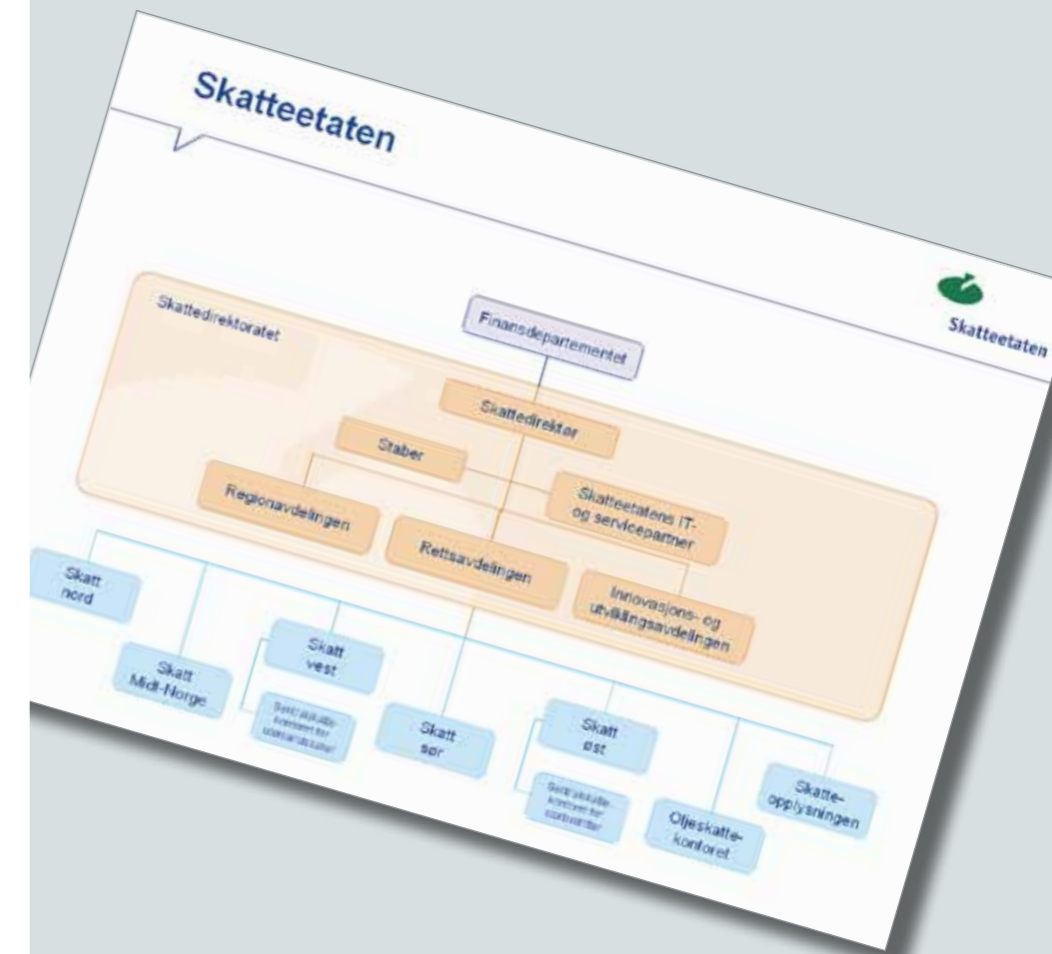

Hvordan skal så fremtidens Skatteetat være organisert?

Noen fasitsvar har vi ikke, men noen utviklingstrekk ser vi:

- Flere landsdekkende enheter.
  - Vil de til slutt føre til regionenes fall?
- Service og veiledning til skatteyttere og næringsliv er fortsatt store oppgaver, de er bare i endring.
  - Kan service og veiledning bli en stor landsdekkende enhet?
- Mye av gamledagens manuelle saksbehandling er automatisert bort, en viktig gjenstående oppgave er kontroll.
  - Kan en kontrollenhet være en del av fremtidens skatteetat?

Tekst: Inger Helen Jensen og Sissel Eilefstjønn

Retten under hundre medlemmer fylte årskonferansen for SkL sør og SkL SKD/SITS i Kragerø.

Sissel Eilefstjonn takker Egil Martinsen, direktør for internasjonal stab, for hans innlegg om samarbeid og avtaler med andre land.

Heidi Briskodden var kommet fra YS for å snakke om medlemsfordeler.

Felles årskonferanse for SkL sør og SkL SKD/SITS

12. og 13. mars fylte rett under hundre SkL-medlemmer Kragerø Resort. Fantastisk utsikt over Kragerøfjorden og velsmakende mat skapte god stemning på årskonferansen til avdelingen i sør og SKD/SITS.

I løpet av to kalde, men solfylte dager fikk deltagerne høre ledere fra sør, SKD/SITS, internasjonal stab og leder for YS Stat, Pål Arnesen, snakke om hvorfor samhandling på tvers er viktig for arbeidet i både etat og fagorganisasjon. Per Magnar Stavland innledet konferansen med en gjennomgang av SkLs visjon og verdigrunnlag, og med å fortelle om arbeidet SkL gjør for å se på etatens fremtidige organisering. Vårt arbeid med etatens organisering kan du lese mer om i en egen artikkel på side 8.

Ny leder i YS

Per Magnar informerte også om SkLs tilknytning til YS. Bare noen dager i forveien var Jorunn Berland blitt valgt som ny leder av YS etter at Tore Eugen Kvalheim uventet trakk seg i februar. Berland kommer fra Finansforbundet, som hun har ledet de siste ti årene. Inntrykket av den nye YS-lederen er godt, hun har allerede bedt om samtaler med alle forbundslederne. Du kan lese mer om Jorunn Berland i et lengre portrettintervju på neste side.

SkL er tilknyttet YS Stat og er som eget forbund med i besluttsende organer. Selv

om lederskiftet denne gangen kom midt i perioden, er ledelsen i YS blant annet sammensatt av sektorledere. Dette gir god kontinuitet.

Leder for sektoren YS Stat, Pål Arnesen, var også møtt opp i Kragerø. Han fortalte mer om den unike medbestemmelsen og arbeidet med å beholde rettighetene vi har greid å oppnå i Norge. Videre fortalte han også om YS arbeidslivsbarometer, som er et samarbeidsprosjekt med Arbeidsforskningsinstituttet. Undersøkelsen måler temperaturen i norsk arbeidsliv. Den har vært gjennomført de siste fem årene og gir nå synlige utviklingstrekk. YS arbeidslivsbarometer har blitt en viktig kilde til kunnskap om arbeidslivet, også utenfor YS. Rapporten finner du på ys.no.

Skatt sør

Fra Skatt sør stilte Geir Bergtun og Lars Solnørdal, begge avdelingsdirektører i regionledelsen, og presenterte regionens mål for de kommende årene. I sør jobbes det målbevisst med å innta en ledende rolle innen etaten når det gjelder områdene digitalisering, internasjonalisering, videreutvikling av en god dialog

og samarbeid med næringsliv og bransjeorganisasjoner. Begge la stor vekt på at samarbeid og samhandling er viktig for at Skatt sør skal kunne lykkes med å nå målene for perioden.

SKD/SITS

Viggo Nesjø fra SITS og Erik Norheim fra SKD bruker mye av arbeidstiden sin på å reise rundt til avdelingene og informere om hva SITS gjør. SITS skal sørge for gode, effektive rutiner, og har blant annet ryddet opp i gamle avtaler gjort lokalt i sin tid. Som resten av etaten opplever også SITS at systemene og økonomi er de største utfordringene.

Etatens internasjonale arbeid

Egil Martinsen fra internasjonal avdeling i Skattedirektoratet informerte om det nordiske samarbeidet, FATCA-avtalen og ISSE-prosjektet. Det nordiske samarbeidet er verdifullt og har blant annet resultert i en ny, internasjonal nettside om skatt som er bygget opp på samme måte som skattenytt.

Samarbeid med andre land utenfor Norden er også viktig. FATCA-avtalen innebærer den samme rapporteringsplikten til

Amerikanske myndigheter om finansielle forhold som banker og andre institusjoner har i Norge i dag. Rapporteringsplikten skal gå via norske skattemyndigheter. For skatteetaten vil det bety merarbeid i form av innhenting og oppbevaring av informasjon, noe som igjen vil kreve nye IT-løsninger. Fra politisk hold er det store forhåpninger om at avtalen resulterer i en gjensidig informasjonsutveksling.

Medlemsfordeler i SkL

Heidi Briskodden, ansvarlig for YS medlemsfordeler hadde også tatt turen ut til Kragerø. Hun ga en grundig gjennomgang av informasjonen om medlemsfordelene som ligger ute på nettsidene til YS, og alle fordelene YS har forhandlet frem. Her kan de fleste spare noen kroner på forsikringer i Gjensidige, lave strømpriser og gode hotell- og bensintilbud. Går du inn på skl.no og trykker på YS medlemsfordeler kan du se hele tilbudet. Du kan også bruke nettsiden som utgangspunkt for å få opp flere tilbud og å sammenligne priser.

Tekst og foto: Astrid Hellwig og Jens Chr. Batt

Kutter arveavgiften

Dette bekreftet skattepolitiske talsmenn i Høyre og FrP da de gjestet årskonferansen til SkL sør og SkL SKD/SITS på Kragerø Resort. Dersom de borgerlige får regjeringsmakt til høsten, vil arveavgiften fjernes.

– Dette er det full enighet om på borgerlig side, svarte Gunnar Gundersen (H) og Christian Tybring-Gjedde (FrP) på spørsmål fra salen om hvilke konkrete endringer som ville komme hvis de overtar regjeringskontorene til høsten. Endringer i formueskatten var de mer forsiktede med å gå inn på.

Mer service – mindre byråkrati

Politikerne var på forhånd utfordret til å mene noe om Skatteetatens fremtidige organisering, rolle og som aktør i samfunnet. Her ble behovet for en serviceinnstilt og kunnskapsrik etat trukket frem. De var også opptatt av skattyternes rettsikkerhet og at etatens fokus måtte være å fastsette mest mulig riktig skatt, og ikke mest mulig skatt. Forenkling av regelverket var noe de ønsket å se nærmere på.

Skepsisen var stor da medlemmer i salen trakk frem behovet for å øke bevilgningene til Skatteetaten. Dette var noe politikerne ofte fikk høre, men som de sjelden fikk se positive resultater og gevinster av i andre enden. Hvis det

skulle være aktuelt å øke bevilgningene måtte en også kunne vise til klare gevinster av investeringene, bedyret Gundersen.

Økt grense for avgiftsplikt?

På spørsmål fra politikerne om fornuftige endringer som burde gjøres, ble blant annet grensen for avgiftsplikt tatt opp. Grensen på kr 50 000 for avgiftspliktig salg og uttak skaper mye merarbeid for Skatteetaten og ble fra salen foreslått hevet til det dobbelte.

Politikerne fikk også med seg innspill om viktigheten av at Skatteetaten er til stede ute i befolkningen. Ikke minst overfor innvandrere som vi til tider har store utfordringer med å veilede og få til å forstå det norske skattesystemet.

Ingen endring av skatteoppkreverfunksjonen

De senere års systemutvikling og trenden i kommunene med sammenslåtte skatteoppkreverfunksjoner på tvers av kommunegrensene var det grunn til å spørre politikerne nærmere om. Gundersen var her tydelig på at det ikke er et tema på Stortinget å statliggjøre skatteoppkreverfunksjonen. De var imidlertid positive til at kommunene på egen hånd fant gode løsninger for en mer effektiv oppgaveløsning.

Tekst: Jan Ove Nilsen

«Jorunn, bare Jorunn»

Hun er leder for 226.000 YS-medlemmer. Selv vil hun være Jorunn, bare Jorunn, og den samme uansett hvem hun snakker med.

Det er tidlig morgen. Jorunn Berland setter seg inn i taxien, på vei til regjeringens representasjonsbolig i Parkveien. Hun skal møte statsministeren, to ministre og flere samfunnstopper. Siden hun ble YS-leder i mars hører møter med makteliten med til hverdagen.

- Jeg har ingen autoritetsskrek, da hadde ikke dette gått bra, sier Berland. Folk er folk uansett, og Jorunn er Jorunn, samme hvem hun snakker med. I hvert fall er det slik hun selv ser på det. Noen møter hun rundt ti meter lange møtebord eller mens hun mingler under tunge lysekroner. Andre slår hun av en prat med i kantina på jobben. Språket hennes er enkelt samme hvem hun prater med, og hun holder seg unna fremmedord. YS-lederen foretrekker å være på fornavn med dem hun møter.

- Det viser nærhet at man omtaler hverandre med fornavn, sier hun.

Fra finansverdenen

Men hvem er Jorunn? Noen fakta: Hun er født i Bergen i 1956. Familien besto av mamma, pappa, Jorunn og lillesøster. I 1962 begynte hun på skolen, ett år før

“

- Det illustrerer nærhet at man omtaler hverandre med fornavn.

sine jevnaldrende. I 1974 begynte hun i Bergens Privatbank. Siden har hun holdt seg til finansverdenen, som ansatt og som tillitsvalgt, helt til hun i februar i år plutselig satt i sjefsstolen i YS, først som

fungerende YS-leder da Tore Eugen Kvalheim trakk seg, så som valgt leder.

- Hadde noen i januar spurt meg om jeg ville bli YS-leder, hadde jeg blåst i nesen og sagt «overhodet ikke», forteller hun. Etter to måneder i vervet, storkoser hun seg.

- Det er gøy. Jeg gleder meg til hver dag. Det er utfordrende og jeg har mye å lære. Jeg har lov til å være ny litt til.

Fra kontorpulten i YS-huset, ser Jorunn mot Barcode-rekka i Bjørvika. Den huser hennes gamle arbeidsplass, Finansforbundet. I nesten ti år var hun forbundsleder der. Siden 80-tallet har hun vært tillitsvalgt for Finansforbundet, eller Norske Bankfunksjonærers Forbund som det het før.

Da hun ble medlem der, var det egentlig bare fordi medlemskap var inngangsbilletten til fester. Alle kollegene skulle på fest med lokallaget før jul, og Jorunn ville også være med. Hun så ingen andre grun-

Jorunn Berland (57)

Stilling: Leder i YS

Familie: Samboer

Bosted: Bergen/Oslo

Bakgrunn: Bankfunksjonær, mangeårig tillitsvalgt i bank og forsikring, leder i Finansforbundet 2003-2013

ner til å fagorganisere seg.

- Nei, hvorfor skulle jeg det? Det var ingenting fra min oppvekst som tilsa at jeg skulle organisere meg. Pappa var organisert, men det var lite snakk om det hjemme, forteller Jorunn.

Noen år senere ble hun oppringt av en kollega som ville overtale henne til å bli tillitsvalgt. Det var hun ikke interessert i.

- Men etter to og en halv time på telefonen, sa jeg ja, jeg orket ikke snakke mer. Jeg tenkte at jeg kunne være vara i en periode, og så hadde jeg gjort mitt.

Gal supporter

Men når Jorunn først har tatt på seg en oppgave, lar hun seg lett rive med.

- Jeg går fra null til hundre over natten, sier hun.

Sånn er det også med fotballinteressen hennes. En søndag slengte hun seg med kolleger som skulle på fotballkamp. Dermed var det gjort. Siden midten av

Toppmøte: – Jeg har ingen autoritetsskrek, da hadde dette ikke gått bra, sier Jorunn Berland. Her møter hun statsminister Jens Stoltenberg etter et møte i regjeringens representasjonsbolig i Parkveien i Oslo.

80-tallet har hun vært på alle cupfinaler bortsett fra to. I år har hun abonnement på alle landskamper.

- Jeg var egentlig ikke interessert i fotball i det hele tatt, men har blitt en rimelig gal supporter, smiler hun.

Omtrent som hennes interesse for fagforeningsarbeid, med andre ord.

Fått mye kjeft

Finansforbundet har vært en hard skole, ifølge Jorunn.

- Jeg har aldri fått så mye bank som fra mine egne, sier hun.

Hun sikter spesielt til behandlingen hun fikk da 370 ansatte i Bergen Bank sto i fare for å bli oppsagt. Jorunn var tillitsvalgt og ble innkalt til administrerende direktør.

- Jeg valgte å se på andre løsninger. De ble ikke oppsagt, men fikk andre oppgaver. Jeg tenkte at det var viktigere at de hadde et sted å gå og fikk penger enn at de ble oppsagt.

Det var ikke ledelsen i Finansforbundet enige i og kalte Jorunn inn på teppet i Oslo.

- De ville ikke høre på min begrunnelse. Skulle jeg sagt ja til 370 oppsigelser? Det mente ledelsen i Finansforbundet.

Tilbake i Bergen bestemte hun og nestlederen der å melde seg ut av forbundet. De fikk ikke tak i noen som kunne ta imot utmeldingen den kvelden. Dagen etter så de to annerledes på det. De ville heller kjempe for den løsningen de trodde på. 370 arbeidsplasser ble reddet. Flere år senere fikk de anerkjennelse også fra forbundet sitt.

Nå mener hun at YS må tørre å være en annerledes hovedorganisasjon - som kan gjøre noe uventet.

- Utsagn som «sånn har vi alltid gjort det» og «det har vi prøvd før» er det verste jeg vet. Det vi gjør, gjør vi fordi det er riktig, ikke fordi vi alltid har gjort det sånn.

*Samarbeidspartnere:
Jorunn Berland
omtaler konsekvent
arbeidsgiversida som
«samarbeidspartnere».
Her sammen med
KS-direktør
Sigrun Vågeng.*

Raus og krevende

Når kolleger skal beskrive Jorunn, dukker to ord fort opp: Raus og krevende. Den beskrivelsen kjenner hun seg igjen i.

- Det er hyggelig å bli omtalt som raus. Jeg driver ikke noe sololøp. Jeg henter inn kompetanse hos andre. Jeg gir ros og oppmerksomhet når jeg ser at andre strekker seg for å levere til meg. De som har jobbet med henne, vet at hun krever mye av dem.

- Jeg forventer å få ting til avtalt tid. Det skal være av god kvalitet, og de skal ha en god grunn til ikke å levere til fristen, understreker hun.

Hun krever mye av selv også. Hun har alltid møtt godt forberedt, med oversikt over alle detaljer. Det har til tider skapt mye frustrasjon hos andre tillitsvalgte. Hun fordelte oppgaver, men forberedte seg likevel på andres deler.

Vendepunkt

Hvorfor hun alltid forberedte seg så nøye, gikk opp for henne på et kurs for kvinner i ledelse. Sammen med 20 andre kvinner ble hun bedt om å legge seg ned på gulvet. Under ledelse av en instruktør skulle de gjøre avspenningsøvelser.

Jorunn satte seg raskt opp. Dette ville hun ikke være med på. Hun følte at hun mistet kontrollen. En psykolog på kurset tok tak i henne og hjalp henne til å forstå hvorfor hun reagerte så sterkt.

- Jeg har alltid vært yngst – og jeg har vært jente. Jeg begynte tidlig på skolen, jeg fikk tidlig utfordrende oppgaver i arbeidslivet, og jeg var ung da jeg ble tillits-

valgt. Dette har påvirket meg uten at jeg var klar over det. Jeg har alltid forberedt meg godt. Ingen skulle si at det var fordi jeg var ung eller jente vi ikke fikk gode resultater.

*Jeg har ingen autoritets-
skrekk, da hadde ikke
dette gått bra.*

Viser følelser

Erfaringen på kurset, har gjort at Jorunn lettere slipper kontrollen. Er hun lei seg eller rørt, viser hun det.

- Det er ikke så farlig å vise at jeg bare er et menneske. Jeg kan framstå som veldig sterk. Mange sier at det er lettere å komme innpå meg når jeg viser følelser.

Jorunn og samboeren Arnt Hugo gjenom 27 år, har ingen barn selv. Men de er tante og onkel til 12. Når Jorunn forteller om tantebarna, kommer følelsene fort fram. Hun er opptatt av å gi dem gode opplevelser. Sammen med dem er hun leken og gjør ting hun ellers ikke ville gjort.

Til konfirmasjonen fikk en nevø i gave å gå på fotballkamp med favorittlaget sitt. Tante Jorunn og onkel Arnt fulgte ham til Ålesund hvor han fikk være med på trening, i garderoben med laget og fikk alles autograf. Han ble helt overveldet, og når tanta forteller om det etterpå, blir

også hun blank i øynene.

- En tante og en onkel har høyere stjerne og lyttes mer til enn mor og far. Budskapet kan være det samme, men verdien større, sier Jorunn.

Tåler lite søvn

Også for Jorunn har døgnet 24 timer. Men det holder å sove fire av dem.

- Jeg trenger veldig lite søvn. Får jeg mine fire timer er jeg godt hjulpet. Slik har hun vært hele livet. Når andre småbarn sov formiddagslur, la Jorunn seg ned på gulvet med en tommel i munnen, mens den andre tommelen tvinnet håret. Etter noen få minutter var hun uthvilt.

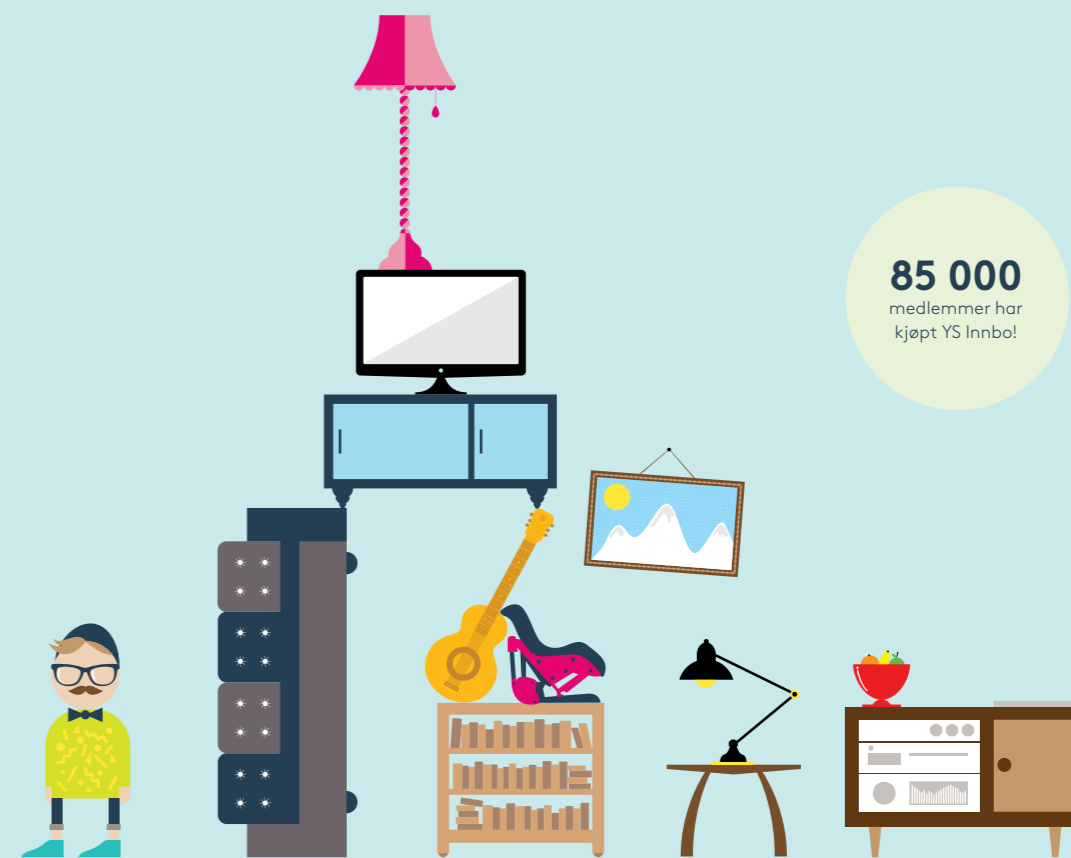
- At jeg sover så lite er en større utfordring for dem rundt meg enn for meg. Jeg har stor kapasitet og har alltid hatt det. Men jeg forventer ikke at andre skal jobbe så mye som meg. Og jeg snakker ikke alltid så høyt om hvor lite jeg sover.

Hun er påkoblet hele døgnet, men avtaler med dem rundt seg når det er greit å kontakte dem. Og hun tar hensyn til naboer som ikke er like glad i støvsuging klokka ett og to på natta.

- Mange gode tanker har dukket opp om natta. Jeg har behov for å la ting synke litt. Nattøvelsene er nyttige.

*Tekst: Gunhild Lervåg og Vetle Daler
Foto: Erik Norrud*

IKKE LA YS INNBO GÅ DEG HUS FORBI

85 000
medlemmer har
kjøpt YS Innbo!

YS Innbo er Gjensidiges beste innboforsikring og blant markedets aller rimeligste. Gjør du boligen tryggere kan du få enda lavere pris. Og du, ID-tyverisikring er selvsagt inkludert i YS Innbo.

Bestill YS Innbo på telefon 03100 eller på gjensidige.no/ys

Jubilanter i SkL

40 år i SkL sør

Nils Salvigsen, Farsund
Rolf Berg, Kristiansand

25 år i SkL sør

Solbjørg Husøy Koksrud, Ringerike
Ole Reidar Tryterud, Drammen
Torill Haugaard, Bamble
Stein Wilhelm Surland, Drammen
Kari Tuft Stavnes, Hønefoss
Bjørn Tore Evju, Hokksund

25 år i SkL SKD/SITS

Mette Bøhn Syversen, Oslo

Nytt styre i sør

SkL sør valgte nytt styre på årskonferansen i Kragerø. Det nyvalgte styret og regiontillitsvalgt (fra venstre): Per Jarle Nørholmen, Else Karin Øyen, Maria Aasland, May-Britt Fredriksen, Turid Kåsa, Mona Pettersen (regiontillitsvalgt) og Marianne Spangberg. Line Knippen Sveistrup, Margrethe Gundersen og Ane Enger var ikke til stede da bildet ble tatt.

Nytt styre i SkL SKD/SITS

SkL SKD/SITS valgte nytt styre på sitt årsmøte i forkant av konferansen i Kragerø. Årsmøtet ble gjennomført med videolink mellom Oslo og Grimstad. Det nye styret for SKD/SITS består av Karen Marie Schnell (leder), Alexander Paul (nestleder), Inger Helen Jensen (hovedtillitsvalgt), Geir-Jonny Vælidalo, Mona Skårerhøgda, Ann Kristin Grinden og John Sigurd Thomassen.

SkLs kursoversikt

Trinn 2 - Kurs for tillitsvalgte

Innholdet i kurset bygger noe på trinn 1 og er en fordypning i avtaleverket. Kursinnhold er bl.a.: arbeidsmiljøloven, tjenestemannsloven, tilsetningsreglement og permisjonspraksis.

Målgruppe: Tillitsvalgte på alle nivåer. Kurset blir arrangert 11-13. juni 2013.

Kurs for lønnsutvalg

Kurs for medlemmer av lokale lønnsutvalg. Kurset inneholder en fordypning i utvalgte emner relatert til tariff, lønn og lokale forhandlinger. Kurset arrangeres samtidig som Trinn 2, 11.-13. juni 2013.

Trinn 3 - Kurs i forhandlinger

Kurs i forhandlinger. Kurset skal gi deltakerne innsikt og øvelse i teknikker og taktikker i forbindelse med forhandlinger.

Målgruppe: SkLs tillitsvalgte som har gjen-

nomført trinn 1 og trinn 2 tidligere.

Trinn 3 arrangeres 24-26. september. Kurset legges til utlandet.

Kurs i retorikk

Kurset skal gi deltagerne innsikt i hva retorikk er og praktisk innsikt og øvelse i retorikk.

Målgruppe for kurset er sentrale tillitsvalgte, tillitsvalgte i sekretariatet og RTV og avdelingsleder i avdelingene.

Kurs i retorikk arrangeres hvert annet år og arrangeres neste gang i 2014.

Kurs i kommunikasjon

Kurset har fokus på ferdigheter og praktiske øvelser. Deltagerne skal oppleve å kunne takle hverdagen på en bedre måte etter kurset. Vi tar utgangspunkt i deltagernes egne erfaringer, og arbeider med kommunikasjonsutfordringer som er relevant for deltagerne.

Målgruppe for kurset er alle medlemmer som ønsker å bli mer bevisst egen og andres kommunikasjon.

Kurset arrangeres 20-21. november.

Kurs for leder og nestleder i styrene.

Kurset har fokus på styrearbeid og hvilke utfordringer leder og nestleder har i arbeidet med å drifte en avdeling. Kursdeltagerne er viktige bidragsyttere til gjennomføringen i form av erfaringsutveksling. Målgruppe for kurset er leder og nestleder i avdelingene.

Kurset arrangeres 14-15. mai.

SkL Ung-konferanse

I tillegg vil det bli arrangert en SkL Ung-konferanse i uke 36/37 2013

Målgruppe: Konferanse for medlemmer under 36 år.

Deltakerne på medlemsmøtet i Grimstad 7. mars. Foto: Heidi Bolgnes

Medlemsmøte i Grimstad

Sentralstyremøtet i mars ble lagt til Grimstad, nærmere bestemt til Jon Lilletunsvi hvor SITS og Skattekontoret holder til. Sentralstyret har som mål å besøke medlemmer når vi har møter utenfor Oslo. Lokale representanter, Per Jarle Nørholmen (Skatt sør Grimstad) og Alexander Paul (SITS), trommet derfor sammen til medlemsmøte med deltakere fra huset og nærliggende kontorer.

Lønnsoppgjøret

Slike medlemsmøter er til for medlemmene, og ønske om tema var innsendt på forhånd. Lønn var ikke uventet høyt på listen, og Jens Chr. Batt ga et innblikk i hva vi kunne forvente oss i vårens oppgjør. Med store ettervirkninger fra fjorårets oppgjør (overheng og glidning) var mye av den forventede rammen allerede brukt opp. Det blir derfor lite å forhandle om i årets oppgjør.

Det store spørsmålet er hvilken innretning oppgjøret vil få, det vil si hvilken fordeling mellom generelt tillegg, sentrale justeringer og lokale forhandlinger. Mest sannsynlig vil det ikke være rom for alle tre elementene. I kravet fra SkL til YS Stat er vi tydelige på at første prioritet er

en reallønnsøkning for alle, deretter avsetning til lokale forhandlinger. En slik avsetning bør imidlertid være av en viss størrelse (minst 0,7 prosent) og ikke så liten som for to år siden (0,25 prosent).

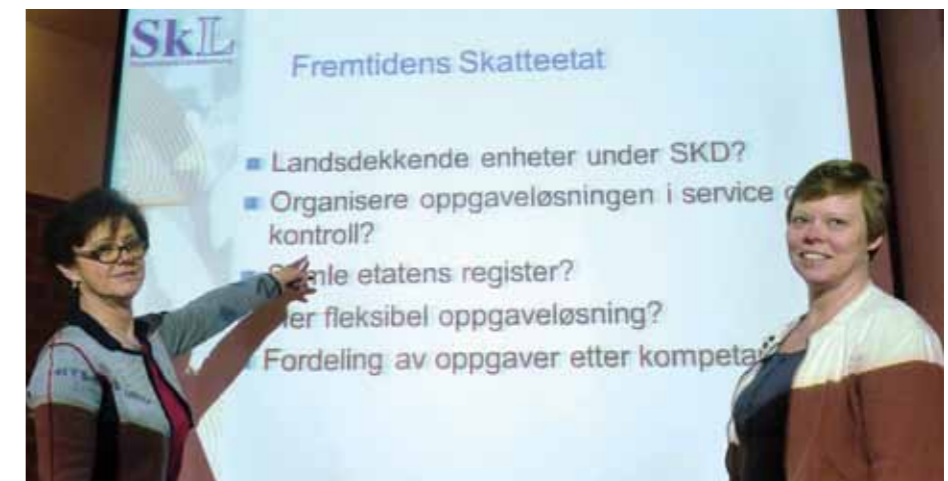
Etatens organisering

Neste tema var etatens organisering og Sissel Eilefstjønn og Inger Helen Jensen fra sentralstyret orienterte om sentralstyrets arbeid så langt. Positive og negative sider ved dagens organisering har blitt diskutert i avdelingene og tilbakemeldinger viser at regionmodellen er mindre

hensiktsmessig jo flere oppgaver som løses landsdekkende. Det synes å være stor enighet om at noe må gjøres. Noen innledende betraktninger om fremtidig organisering ble presentert, men sentralstyret vil, sammen med avdelingene, arbeide videre fram mot sommeren med dette.

Som seg hør og bør omfattet medlemsmøtet også lunsj med kjempegod pizza fra husets kantine. Sentralstyret takket for et hyggelig møte og kommer gjerne igjen.

Tekst: Jens Chr. Batt

Sissel Eilefstjønn og Inger Helen Jensen presenterte SkLs arbeid med etatens organisering så langt. Foto: Jens Christian Batt.

Fortsatt sunn økonomi i Norge

Helle Stensbak, sjeføkonom i YS, og Roger Bjørnstad, sjeføkonom i Pöyry, ga en god gjennomgang av den økonomiske situasjonen foran årets lønnsoppgjør. Foto: Ivan Tostrup.

Lønnsoppgjøret er i gang, og tall fra TBU anslår at det er grunnlag for en reallønnsutvikling også i 2013. Norsk økonomi står i en særstilling i europeisk sammenheng. Men det er noen skydotter i horisonten.

Norsk økonomi er fortsatt solid, på tross av svekket økonomi i Europa. Men det har kommet små tegn på at ledigheten kan begynne å øke, og vekstanslagene er justert noe ned.

Årets lønnsoppgjør

På YS' inntektspolitiske konferanse i mars presenterte Helle Stensbak, sjeføkonom i YS, ferske tall fra TBU (Det tekniske beregningsutvalget for lønnsoppgjørene) og grunnlaget for årets inntektsoppgjør.

- Forutsetningene for årets lønnsoppgjør er gode, men vi bør følge utviklingen nøye fremover. Dersom ledigheten viser en oppgang, eller dersom veksten saker bakut, kan moderasjon være klokt, sa Stensbak.

- Hovedpunktene fra den foreløpige rapporten viser at lønnsveksten i 2012 var

lavere enn årene før, kunne Stensbak fortelle.

Samtidig var forskjellene mindre når man sammenligner lønnsstagerne i de forskjellige forhandlingsområdene. Tallene viser også at 2012 ga en vekst i disponibel realinntekt for husholdningene på 4 prosent. Stensbak antydte at grunnlaget for å opprettholde kjøpekraften er godt. - Fjorårets oppgjør fører med seg et lønnsoverheng på en og tre kvart prosent for 2013, noe som gjør at denne delen alene vil dekke den forventede inflasjonen på 1,5 prosent i 2013, sa hun.

God økonomisk tilstand nå

Produktivtetsveksten er fundamentet for reallønnsutviklingen. Fallet i produktivtetsvekst fra 2008 er tatt igjen og produktiviteten har stabilisert seg de siste årene, også når den sammenlignes med

våre handelspartnere.

Stensbak pekte på at lav ledighet, høy inntektsvekst og store overskudd på driftsbalansen gir Norge et godt utgangspunkt.

- Samtidig har vår kostnadseffektive konkurranseevne blitt svekket over tid, advarte hun. Fortsatt høy vekst i timelønnskostnader vil kunne svekke bedrifter i konkurranseutsatt sektor. Det samme gjelder en sterk krone, som vil forverre situasjonen for bedrifter som er eksponert for konkurranse på verdensmarkedet, og som samtidig har svak lønnsomhet.

Stensbak understreket likevel at høye timelønnskostnader ikke nødvendigvis trenger å være negativt for alle utekonkurrerende bedrifter.

- Hvis arbeidsoppgaver har blitt effek-

tivisert og én høytlønnnet arbeidstager erstatter flere lavtlønnete, øker det produktiviteten og lønnsomheten selv om timelønnskostnaden også går opp, forklarte hun.

Holden III-utvalget

Det nyopprettede Holden III-utvalget vil gå gjennom dagens norske næringsstruktur og sammenhengen med den koordinerte lønnsdannelsen.

- Holden III-utvalget ble opprettet i desember 2012, og har som oppgave å se på lønnsdannelsen fremover, også med bakgrunn i erfaringene de siste 12 årene, sa Stensbak. Dette er perioden som har gått siden handlingsregelen om bruk av avkastningen fra oljefondet og inflasjonsmålet for pengepolitikken ble innført.

- Utvalget har fått i oppdrag å se på fallende produktivtetsvekst, forholdet mellom høye eksportinntekter og lave importkostnader, hvilken del av norsk arbeidsliv som er eksponert for konkurranse på verdensmarkedet og hvilken virkning oljenæringen og arbeidsinnvandring har på økonomi og lønnsdannelse, sa hun. Frontfagsmodellen skal legges til grunn for arbeidet og utvalget skal levere en ferdig rapport 15. desember i år.

Tekst: Astrid Hellwig

Lønnsdannelsen gjør oss produktive

Koordinert lønnsdannelse og små lønnsforskjeller gir oss høy produktivitet i Norge, sa Roger Bjørnstad på YS inntektspolitiske konferanse.

Hvorfor er vi så produktive i Norge? Og hvilken rolle spiller lønnsforskjellene og oljevirkosomheten? Roger Bjørnstad, sjeføkonom i Pöyry, besvarte disse spørsmålene på YS' inntektspolitiske konferanse.

Bjørnstad tok utgangspunkt i at produktiviteten henger sammen med frontfagsmodellen og lønnsdannelsen. Produktivitet er grunnlaget for velstandsutvikling, og produktivtetsutviklingen bestemmer lønnsveksten.

- Produktiviteten vår er en av verdens høyeste, slo Bjørnstad fast.

Spesielt høy produktivitet i tjenestenæringen

- Uansett om vi regner med eller uten oljeinntekter, har vi en kraftig produktivtetsvekst i befolkningen i forhold til OECD-gjennomsnittet. Vi har mye høyere sysselsetting enn andre land. Særlig i tjenestenæringene skiller vi oss fra andre OECD-land, med en veldig høy produktivitet som har sammenheng med kraftig rasjonalisering, sa Bjørnstad.

Han pekte på at det er to bidrag til høy produktivitet: Mye kapital og effektiv utnyttelse av kapitalen. Norge har mye humankapital, olje og gass utgjør kun 12 prosent av vår formue. Hele 73 prosent av kapitalen i Norge er humankapital.

- Vi benytter humankapitalen godt, og har koordinert lønnsdannelse og små lønnsforskjeller sa Bjørnstad.

Små lønnsforskjeller stimulerer til bruk av ny teknologi

- Norge har god reallønnsfleksibilitet, sa Bjørnstad, og systemet stimulerer til investeringer og rasjonaliseringer.

- Små lønnsforskjeller gir høy produktivitet fordi kapitalen har ulik kvalitet. Høyt utdannede krever ny teknologi, og lav pris på høyt utdannet arbeidskraft stimulerer til utvikling og bruk av ny teknologi. Når det også er dyrt å ansette lavt utdannet arbeidskraft, blir det dyrt å bruke gammel teknologi. Samlet bidrar dette til høy teknologi og høy produktivitet, sa Bjørnstad.

Sosial kapital bidrar også til produktivitet

Bjørnstad viste til forskning som viser at når folk har tillit til hverandre, øker produktiviteten. Forskere mener at Norge har mest sosial kapital i verden, sa Bjørnstad.

- Generelt sett kan vi stole på andre mennesker. Arbeidstagerne jobber for bedriftens interesser, og arbeidstakerorganisasjonene er også opptatt av lønnsomhet i bedriftene. Også den høye sosiale kapitalen bidrar til produktivtetsveksten i Norge, sa Bjørnstad.

Mindre lønnsomme bedrifter må legges ned

- Olje og gass bidrar også til å øke produktiveten, også fordi mindre lønnsomme bedrifter blir lagt ned. Bedrifter som ikke har livets rett må gå konkurs, eller sitter vi med gamle teknologi, sa forsker Bjørnstad.

Tekst: Ellen Fjeldstad

- I møtene med partene i arbeidslivet opplever jeg en genuin interesse for å gjøre noe med likestilling. Arbeidslivet er en åpenbar kamparena videre, og staten må bidra med det vi kan gjøre noe med, sa barne-, familie-, likestillings- og inkluderingsminister Inga Marte Torkildsen under åpningen av konferansen. Hun tilførte også: - Jeg aksepterer ikke en likestillingsdebatt som bare handler om kvinner. Det handler også om menn.

Nytter likestilling?

Eller har likestilling blitt tilfældighetens arena? Likestillings- og diskrimineringsombud Sunniva Ørstavik utfordret politikere og representanter fra arbeidslivet med dette spørsmålet på arbeidslivskonferansen ombudet arrangerte i mars.

- Hvordan skal politikerne være sikre at det gode og systematiske likestillingsarbeidet blir mer enn lokale tiltak drevet av ildsjeler? spurte Ørstavik da rundt 120 deltagere fra ulike private og offentlige organisasjoner deltok på konferansen.

Ildsjeler i bresjen

Spørsmålet ble godt underbygget av at noen av ildsjelene selv fikk fortelle om tiltakene de har gjort for å få et mer kjønnsbalansert arbeidsliv. Både arbeidet med å få kvinner inn i lederstillinger og for å få flere menn i arbeid i barnehager ble presentert. I tillegg var det en panel-

debatt mellom representanter fra ulike fag- og arbeidsgiverorganisasjoner. Det hele ble avsluttet med en politisk duell mellom Torbjørn Røe Isaksen (H) og Anette Trettebergstuen (A) der Ørstavik også satte fokus på hva partiene ønsker å gjøre i likestillingsarbeidet.

Ny Stortingsmelding om likestilling

Regjeringen arbeider med en stortings-

melding om likestilling som skal leveres i løpet av mai/juni. Den vil være avgjørende for fremtidens likestillingsarbeid. De offentlige utredningene til Likestillingsutvalget har pekt på store utfordringer når det gjelder kjønnsdelt utdanning og senere yrkesvalg, ulikhet i arbeidstid og for få kvinner i ledelse.

- De fleste er enige om at vi trenger mer av praktisk likestillingsarbeid. Uenigheten ligger i hvilke tiltak som vil gi

- Vi må fortsette med arbeidet som gjør det mulig for begge kjønn å velge både familie og arbeid. Vi trenger lover, pappaperm, arbeidstidsordninger som gjør det mulig å stå i arbeid lenge, og vi må fjerne kontantstøtten og følge opp likestillingsarbeidet, svarte Anette Trettebergstuen på spørsmål fra Ørstavik om hva Arbeiderpartiet gjør i arbeidet for likestilling.

På samme spørsmål svarte Torbjørn Røe Isaksen at Høyre er opptatt av at organisering av arbeidstid er nøkkelen for livslangt arbeid, enten det er hel- eller deltid. Det forutsetter mindre dogmatiske holdninger enn det har vært i debatten til nå. - Vi må også snakke om brutaliseringen i arbeidslivet, avsluttet han.

Fra venstre: Sunniva Ørstavik (LDO), Peggy Hessen Følsvik (Handel og Kontor), Solveig Kopperstad Bratseth (Norsk Sykepleierforbund), Knut Aarbakke (Akademikerne), Inger Lise Blyverket (Virke), Anne-Cathrine Hjertaas (KS), Kristina Jullum Hagen (NHO), Anne Turid Wikdahl (Spekter) og Genevieve Prebensen (YS).

best resultater. Det ønsker jeg svar på, sa Sunniva Ørstavik. Innledningsvis kunne hun også fortelle at selv om Norge har høy sysselsetting blant begge kjønnene, har Norge også et av de mest kjønnsdelte arbeidsmarkeder i Europa.

Tror på tiltak

Det er ikke tvil om at det jobbes for likestilling i Norge, men skal arbeidet gi varige resultater må tiltak også innføres

på et politisk nivå, og ikke overlates til aktørene i arbeidslivet og enkeltindivider. Derfor var det godt å høre at deltakerne i paneldebatten var enige om at tiltak og virkemidler måtte gjennomføres bredt, både familie-, utdannings- og arbeidspolitisk.

Representanten fra arbeidsgiverorganisasjonen Virke, Inger Lise Blyverket, understreket hvor viktig det var å beholde høyt utdannede kvinner i det private næringslivet. Kvinner utgjør en større og større andel av gruppen med høy utdanning, og det private næringslivet har ikke råd til å miste dem til det offentlige når de stifter familie og trapper ned karriereønsken. - Vi er mot kontantstøtte og ordninger som ikke gjør det lønnsomt for kvinner å jobbe. Og vi er for et godt barnehagetilbud og ordninger som får flere kvinner i jobb, sa Blyverket.

Dårlig nytt for likelønn

- Jeg tror det største problemet er det

kjønnsdelte arbeidsmarked. De fleste som ansettes i staten har høyere utdanning. Tre ganger så mange kvinner ansettes i staten enn menn. Dette er dårlig nytt for likelønn, svarte Knut Aarbakke fra Akademikerne på spørsmål fra Ørstavik om hvorfor de støtter likestillingsarbeidet. - Men det går an å gjøre noe med problematikken. Dette kan løses i den enkelte organisasjonen, det er da det nytter. Fra 2002 har høyt utdannede hatt et eget forhandlingsystem i kommunen. I den tiårsperioden har kvinner hatt en høyere lønnsvekst i alle typer stillinger, la han til. Det er viktig at de ulike aktørene fra både arbeidsgiver- og arbeidstagerorganisasjonene blir enige om hvilke tiltak som fungerer. På dette punktet var uenighetene store, og Ørstavik har grunn til å bekymre seg for at likestillingsarbeidet fortsatt kommer til å være et prosjekt for ildsjeler.

Tekst og foto: Astrid Hellwig